

TLAČOVÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO DIVADLA KOŠICE

Podmanivá ilúzia verzus krutá pravda – Národné divadlo Košice prináša originálnu Donizettiho *Annu Bolenu*

Vyvrcholenie divadelnej sezóny 2022/2023 v Opere Národného divadla Košice prichádza vo štvrtok 22. júna s premiérou opery Gaetana Donizettiho *Anna Bolena*. Po úspechu opernej inscenácie *Roberto Devereux* o anglickej kráľovnej Alžbete I. Opera NDKE pripravuje poloscénické naštudovanie ďalšej časti veľkolepej tudorovskej trilógie, v ktorej ožije strhujúci príbeh Alžbetinej matky Anny Boleynovej.

Tak ako samotný životný príbeh hlavnej postavy, aj príbeh vzniku košickej inscenácie sprevádzali turbulencie a mnohé zložité situácie. Pre nedostatok financií pracoval tvorivý tím pod režisérskym vedením Antona Korenčího vo veľmi náročných podmienkach. Napriek tomu diváčky a divácividia na javisku NDKE vizuálne pútavú poloscénickú inscenáciu namiesto koncertného predstavenia, k akým sa zvyčajne pristupuje v divadlách pracujúcich vo finančne poddimenzovaných podmienkach.

„Chcem úprimne poďakovať režisérovi činohry Antonovi Korenčimu aj celému súboru za ich neochvejné nasadenie, odhodlanie a výdrž,“ povedal na tlačovej konferencii divadla riaditeľ Opery NDKE Roland Khern-Tóth. „Obetavosť a umenie nášho výnimočného tímu znamenajú, že spoločne sme pre naše publikum pripravili skutočne plnohodnotné stvárnenie tohto Donizettiho diela.“

Dramaturg Stanislav Trnovský opisuje Donizettiho *Annu Bolenu* ako strhujúce rozprávanie o nebezpečnej hre lásky, nenávisti a moci, o bludisku ľudského snaženia a jeho nezmyselnosti. „Tento príbeh fascinuje básnikov, spisovateľov a filmárov už takmer päť storočí,“ konštatuje Trnovský, „Felice Romani pri tvorbe libreta vychádzal z prevládajúceho historického pohľadu, podľa ktorého sa Anna Boleynová stala obeťou sprisahania samotného Henricha VIII. a jeho dvornej kamarily.“

Režisér Anton Korenči sa delí o svoje myšlienky k opere takto: „*Anna Bolena* je pre mňa viac ako historické dielo. Je to živý prieskum ľudskej povahy, kde emócie presahujú obyčajné slová. Práve prostredníctvom tohto spojenia pravdy a ilúzie dosahujeme katarzný zážitok, hlboké pochopenie života.“ Ako ďalej dodáva, Donizettiho *Anna Bolena* je preňho aj preto taká živá, pravdivá a autentická, lebo emócia hudby vyjadruje niečo iné než slová jej libreta. „To je podľa mňa to najpravdivejšie a najautentickejšie zobrazenie ľudskej povahy a človeka ako takého,“ vysvetľuje Korenči, „Pretože človek sám o sebe je rozporuplný a jednoznačné motivácie má iba v rozprávkach.“

Šéfdirigent Peter Valentovič vyjadril svoju radosť z objavovania umenia belcanta vďaka svojej spolupráci so zosnulou opernou hviezdou Editou Gruberovou. „Zhodou okolností náš prvý spoločný koncert bolo práve finále scén troch tudorovských kráľovien z oper *Maria Stuarda*, *Anna Bolena* a *Roberto Devereux*. To bol môj prvý ozajstný kontakt s belcantom a veľmi veľa som sa od nej naučil,“ konštatuje Valentovič. Belcanto má odvtedy v jeho srdci osobitné miesto. „Vo veľkej miere sa totiž opiera o spevákov. Pamätám si, ako mi pani Gruberová hovorila „*Keď začne ária, Peter, nemusíš byť vždy so mnou, stačí keď sa s orchestrom na konci niekde stretne*“, spomína šéfdirigent Valentovič. „Jednoducho, každý tón, každé slovo a každá nuansa si vyžadujú dôkladnú pozornosť dirigenta aj orchestra. Keď sa tieto prvky spoja, výsledkom je vznešené, harmonické, skutočne majstrovské dielo.“

V úlohe Anny Boleny sa počas premiérových večerov predstavia hostujúca česká sopranistka Lucie Kaňková a vynikajúca domáca sopranistka Michaela Várady. Donizettiho stvárnenie Anny Boleny sa podľa Lucie Kaňkovej líši od historických opisov. V opere vystupuje ako žena-trpiteľka, zaťažená okolnosťami. „Myslím si, že historicky to celkom tak nebolo,“ hovorí Kaňková. „Nazdávam sa, že Anna Bolena bola veľmi sebavedomá žena, ktorá hýbala dejinami svojím vzdelaním, inteligenciou a schopnosťou manipulovať mužmi. Veľmi ma baví hľadať v tejto postave práve tieto dva protipóly a ponoriť sa do nej z hľadiska histórie a toho, ako ju napísal Donizetti,“ dodáva.

V úlohe kráľa Henricha VIII. (Enrico v Donizettiho adaptácii) sa predstaví popredný sólista Michal Onufer. Keďže už stvárnil postavy z celej tudorovskej trilógie, prináša do svojho výkonu hĺbku skúseností a interpretácie belcanta. „Kráľ je cieľavedomý, racionálny a neústupný v presadzovaní svojich cieľov, najmä túžby po mužskom dedičovi. Donizetti majstrovsky vytvoril úlohu, ktorá odmieta vyjadrenie emócií alebo alternatívnych perspektív,“ konštatuje Onufer vo svojej reflexii postavy.

V inscenácii sa predstavia v hlavných úlohách aj domáca mezzosopranistka Myroslava Havryliuk ako Jane Seymour (Giovanna Seymour) a turecký tenorista Deniz Leone, ktorý debutuje v Košiciach ako Richard Percy.